

Посадові особи повинні так чи інакше відповідати (у віковому, освітньому, та ін.) критерію своїй займаній посаді;

Кожна особа, яка знаходиться при владі повинна нести відповідальність за свою діяльність;

Попри усі принципи та цензи люстрація повинна проводитися не порушуючи найголовнішого – прав людини.

Література:

1. Безклубий І.А. Поняття ,сутність та правова природа люстрації / І.А.Безклубий, І.В. Кочкодан // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009.— № 8. — С. 32—40.

2. Про очищення влади Закон України 16 вересня 2014 р. [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://www.zakon.org.ua>.

3. Шевчук С. Люстрація та ретроактивна справедливість: європейські стандарти захисту прав людини при переході до демократичного правління [Електронний ресурс] / С. Шевчук. —Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?ad=2140>.

Цисик А.В.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ДВОПАЛАТНИЙ ПАРЛАМЕНТ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ

Законодавча влада посідає особливе місце в системі органів публічної влади. Вона визначає організацію та функціонування виконавчої та судової влади, таким чином, відіграє орієнтовну роль стосовно цих гілок влади. Так пояснюється необхідність дослідження структурної організації парламенту, як можливість підвищення рівня ефективності його роботи. Питання про створення двопалатного парламенту в Україні посідає центральне місце в теорії парламентаризму. Дослідженням даної теми займалися такі науковці: О. Скрипнюк, А. Георгіца, В. Маляренко, В. Шаповал, О. Березюк та інші. Метою роботи є аналіз необхідності створення двопалатного парламенту та умов, в яких перебуває Україна, що можуть сприяти чи завадити запровадженню нової моделі організації роботи парламенту [2, с.13].

Серед вітчизняних науковців сформувались аргументи на користь утворення в Україні двопалатного парламенту: а) двопалатна структура парламенту сприяє широкому взаємоконтролю, співпраці палат, що підвищує відповідальність депутатів, створюються умови для докладного обговорення законопроектів, їх наукової, матеріальної, фінансової ар-

ПРАВОЗАХИСНИЙ РУХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

гументації; б) двопалатна структура парламенту більше відповідає вимогам професійного представництва; в) поділ на дві палати є гарантією проти «авторитарності» парламенту; г) двопалатний парламент виражає не лише загальнонародні інтереси, але й є органом територіального представництва. Також існує чимало аргументів проти запровадження такої моделі організації парламенту: а) в Україні ніколи не було двопалатного парламенту; б) поділ на дві палати означає введення елементів федерального державного устрою; в) створення особливої палати, що представляє обласні центри, може легко призвести до підриву єдності України і спроб створити пріоритет місцевих інтересів над загальнодержавними; г) ускладнення процедури та збільшення термінів проходження законопроектів; г) у разі непрофесійності депутатів навіть двопалатна структура парламенту не здатна гарантувати законодавчої якості; д) перспектива дублювання функцій палат парламенту; е) збільшення обслуговуючого апарату та збільшення витрат на утримання парламенту [3].

Судячи з аргументів, які використовують прихильники та противники двопалатного парламенту, в нашому суспільстві немає більш-менш систематизованих знань про цей інститут влади та його місце і значення в сьогоденному світі. Противники двопалатного парламенту заявляють, що він «шкідливий для розвитку суспільства». Така форма державного устрою, на їхню думку, «небезпечна для утвердження демократії в країні і для збереження її цілісності». Вони посилаються на те, що згідно світовим досвідом «основним критерієм для створення верхньої палати парламенту, федеративний устрій держави або історична традиція монархізму, адаптована до принципів демократії». Але слід зазначити, що двопалатний парламент унеможливорює сконцентрування парламентської влади в руках однієї людини або однієї політичної сили, а також узурпацію влади щодо кадрових питань [2, с. 14].

Як зазначалося вище, головною перевагою запровадження другої палати є структура подвійного представництва – тобто у законодавчому процесі можуть бути одночасно представлені як держава в цілому, так і окремі її території або регіони. Для федеративних держав це має позитивні наслідки [3].

Позитивні риси двопалатної системи: верхня палата сприяє розширенню представництва; двопалатний парламент краще враховує соціальні, культурні, економічні інтереси населення різних регіонів; професійний досвід верхньої палати є засобом підвищення якості законів, адже термін роботи її членів зазвичай значно перевищує термін роботи членів нижньої палати; запровадження двопалатної системи сприяє прийняттю більш ефективних рішень державної політики, тому що розбіжності між палатами згладжуються в процесі переговорів; двопалатна система підсилює основний принцип сучасної демократії – принцип розподілу влад – через контроль однієї палати іншою.

Це сприяє прийняттю парламентом більш стабільних політичних рішень, зменшенню конфліктів між гілками влади, тому що розбіжності між палатами вирішуються в процесі переговорів [4, с. 125].

Негативні риси двопалатної системи: верхня палата здебільшого зменшує ефективність роботи на д законопроектами. Наявність верхньої палати викликає необхідність постійного узгодження рішень між палатами; верхня палата не тільки сповільнює законодавчий процес, а й ускладнює внесення до законопроектів радикальних змін у майбутньому; двопалатна система ускладнює процес прийняття принципових, реформаторських рішень; розподіл повноважень між палатами вимагає значних компромісних рішень, які, особливо, на першому етапі здаються непереборними; різний статус членів палат і різний термін їх повноважень є глибоким джерелом недовіри і протиріч, особливо якщо до верхньої палати входять призначені посадовці; двопалатна система створює додаткові труднощі при організації апаратів палат; введення двопалатної системи може розглядатися, як примусове запровадження федералістської структури в унітарній державі [1, с. 215].

Аналізуючи міжнародний досвід, можна зробити висновок, що в унітарних державах, двопалатна структура парламенту є більш виправданою у парламентських моделях республіканської форми правління, як гарантія проти «авторитарності» парламенту та засіб впливу виконавчої влади на законодавчу. Парламентські моделі існують, за загальним правилом, у високорозвинених державах, де перехід від аграрного ладу до постіндустріального супроводжувався переважно не докорінною зміною попередніх інститутів влади, а поступовим їх перетворенням і пристосуванням до нових умов. Така республіка може існувати лише за наявності тривалого досвіду функціонування представницького органу. Політично структурований представницький орган має діяти в умовах повної прозорості за чіткими, формалізованими юридичними процедурами [5, с. 345].

Таким чином, на сьогодні існує значна кількість компетенцій теоретичних поглядів щодо визначення більш ефективної моделі парламенту. В першу чергу необхідно визначитися з формою державного правління, так як запровадження двопалатного парламенту є актуальним для парламентської республіки. Змішана модель, яка має місце в Україні, може стати передуючим етапом в запровадженні парламентської форми правління, а згодом двопалатного парламенту.

Література:

1. Виборче право України. Навч. посіб. / За ред. В.Ф. Погорілка. М.І. Ставнійчук. – К.: Парламентське вид-во, 2003.- 383 с.
2. Маляренко В. Створення двопалатного парламенту в Україні / В. Маляренко // Право України. – 2009. № 6 – С. 12-16.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

4. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: навч.-метод. посіб. / Л.А. Луць – К., 2008. – 412 с.

5. Конституційне право України: Підруч. / За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.

Томенко Я.О.

(наук. кер. – доц. Жалій Т.В.)

*студент V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ПРАВознаВСТВА У 10 КЛАСІ

Сьогодні актуальним є перехід від пасивних форм навчання до активних, творчих. Тому особлива увага звертається на реалізацію особистісно-орієнтованого підходу до організації навчального процесу, де учень виконує роль суб'єкта пізнавальної діяльності. В даному контексті зростає зацікавленість до застосування інтерактивних технологій. Впровадження даних технологій у практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів освіти постійно потребує теоретичних досліджень, коригування й певних уточнень. Перехід на нову структуру та оновлення змісту навчання вимагають реалізації певних методичних підходів до викладання суспільствознавчих дисциплін. У сучасних умовах гуманізації, демократизації та диференціації навчального процесу велика увага приділяється застосуванню інтерактивних технологій на уроках правознавства. Традиційні прийоми викладання права, не дозволяють досягти основної мети – підвищення мотивації учнів та підвищенню якості освіти. Т.І. Шамова зазначає: «Знання, отримані в готовому вигляді, як правило, викликають труднощі учнів у їх застосуванні до пояснення спостережуваних явищ і вирішення конкретних завдань. Оволодіння системою провідних знань і способів діяльності можливо лише за умови підвищення рівня активності школярів у пізнавальній діяльності. Крім того, активність у пізнанні відіграє важливу роль для формування активної життєвої позиції особистості і виступає в якості одного з важливих завдань виховання учнів.

Тому останнім часом зростає зацікавленість науковців і вчителів-практиків інтерактивними технологіями, зокрема їх можливостями для розвитку творчого потенціалу, активізації мислення на уроках правознавства.

На уроках правознавства доцільно застосовувати роботу в парах, яку можна використовувати для досягнення будь-якої мети: засвоєння, закрі-